

ERA.T-76.1.1161

1

P-1306

EESTI NSV MINISTRITE NÕUKOGU RIIKLIK EHTUSKOMITEE
VABARIIKLIK RESTAUREERIMISVALITSUS

OBJEKT: Toompea värvikavand

ŠIFR. NR.: _____

TELLIJA: Tallinna Arhitektuuri Mälestusmärkide
Kaitse Inspektsioon

TEOSTAJA: Vabariiklik Restaureerimisvalitsus

Värvitoonid hoonetes:
Linnuse 1,3,4,5,6,7; Kohtu 1,2,5 (kuur); Pikk jalg
1,3,5,9,11; Kallaku 1,3,5; Lossiplats 7; Raamatukogu
plats 1,3 (kuur); Raamatukogu 2; Rahvakohtu 1,5;
Lühike jalg 9; Toomkooli 1,3,5,7,9,15,21.

Juhataja: V. Sakse./

Peainsener,
Peaarhitekt: K. Aluve./

Projekt-jaoskonna
juhataja: A. Joostar./

Peaspetsialist
ajaloo alal: M. Luiste./

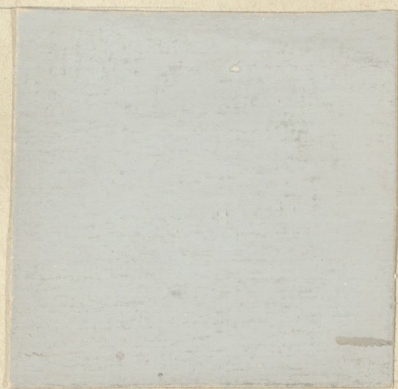
tootaja: T. Bockler./

Peaspetsialist
arhitektuuri alal: D. Pärtla./

Objekti autor: D. Pärtla./

TALLINN 1970.

LINNUSE 1

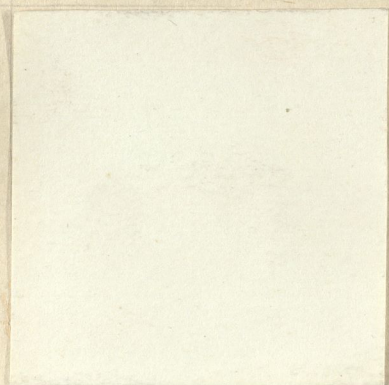
SEIN

UKS, VÄRAV

AKNAPIIDAD

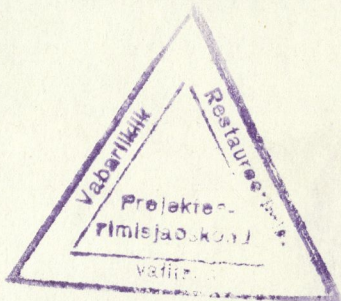
AKNARAAMID, KARNIIS

Linnuse 1

Suur administratiivhoone Rahvakohtu ja Linnuse tänavate ühinemiskohal on rajatud endiste vanade madalate majakeste asemele käesoleva sajandi 30-ndate aastate keskpaigas. Uues rajatud ehituses pole arvestatud krundi varasemat hoonestust ega arhitektuuri. Fassaadidele on antud teiste naabruses asuvate hoonete eeskujul vanemaid ehitustraditsioone arvestav lahendus räästajoont rõhutava profiilkarniisi ja Linnuse tänavaga poolsest osast kerkiva frontooniga.

Fassaadi äärmiselt lihtsal seinapinnal kasutada heledat lubjavärvi, kusjuures räästakarniis ja frontooniülaosa karniisid värvida valgeks. Puidust väljaehituste seinad (katuseärklid) värvida silmatorkamatu toonilise puidu värviga. Eendaval soklil on soovitatav kasutada üldpinnast mõne astme võrra tumedamat tooni.

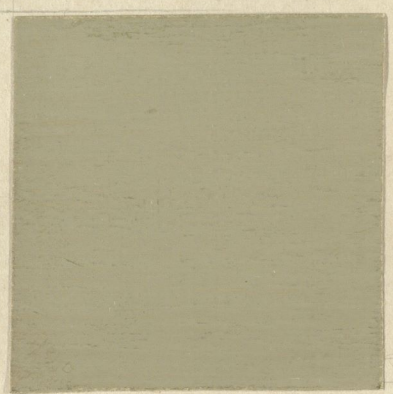
Hoone kõrvale jääv kuuride (pr. garaažide) osa (Linnuse 1-a), mis praktiliselt kuulub Rahvakohtu 4 kinnistu varasema hoonestuse hulka kõrvalhoonena, vajab tõsisemat remontimist: kohati krohviparandused, korstnad ja katuseuugid korrastada, uksepealsed valgmikud klaasida jne. Värviviimistlusel kehtivad samad põhimõtted.

M. Männisalu
/M. Männisalu./

M. Lumiste
/M. Lumiste./

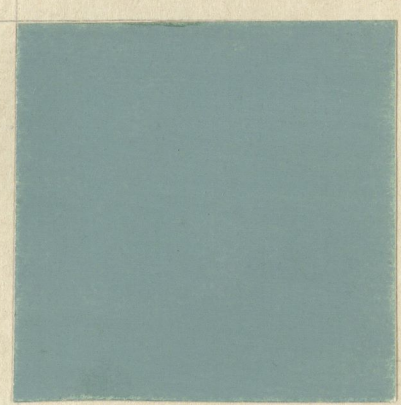
LINNUSE 1 KUUR

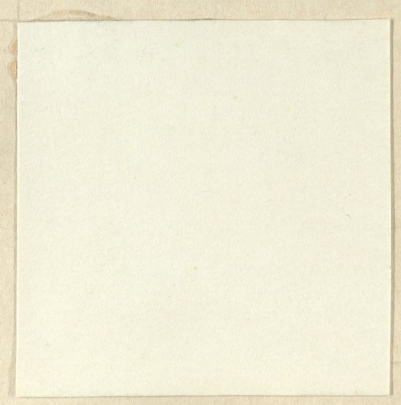
SEIN

VÄRAVAD, UKS

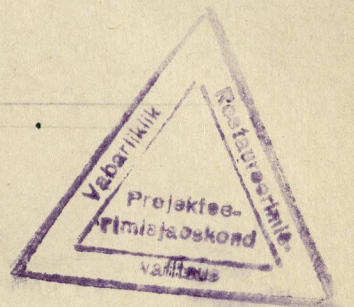

AKNAPIIDAD

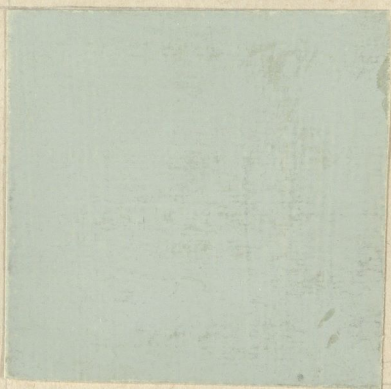
AKNARAAMID

SELETUS LINNUSE 1 KAARDIL.

LINNUSE 3

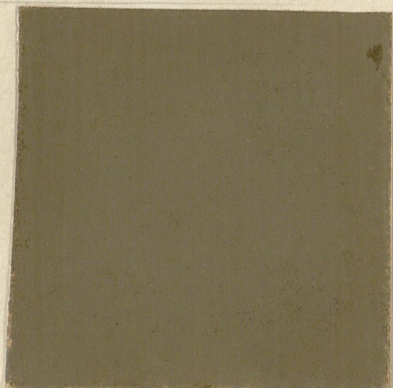
(PAREMPOOLNE HOONE) -

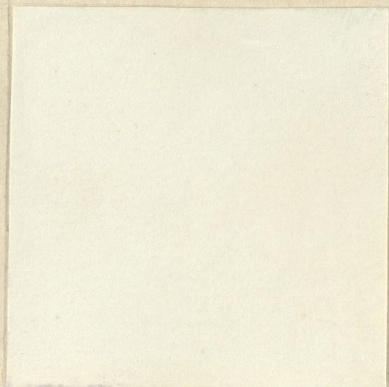
SEIN

UKS, VÄRAV

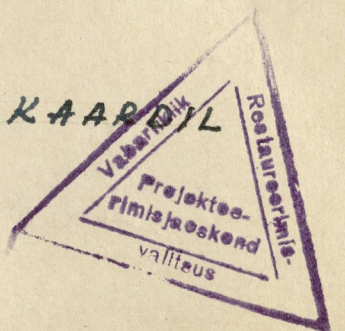

ARNAPIIDAD

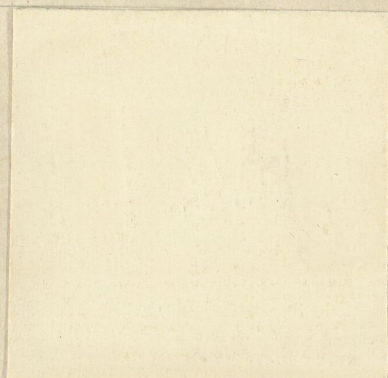

AKNARAAMID, KARNIIS

SELETUS LINNUSE 3 KAARDI

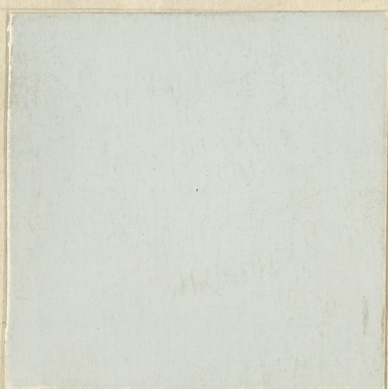
LINNUSE 3

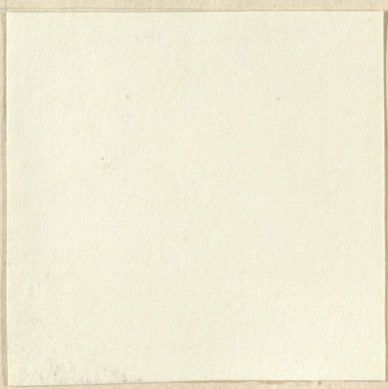
SEIN

URS

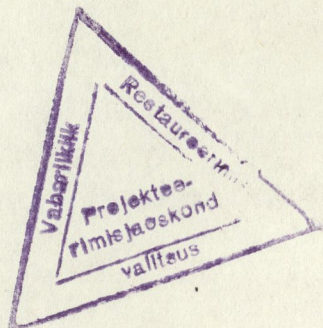
ARNAPIIDAD

ARNARAAMID, KARNIIS

Linnuse 3

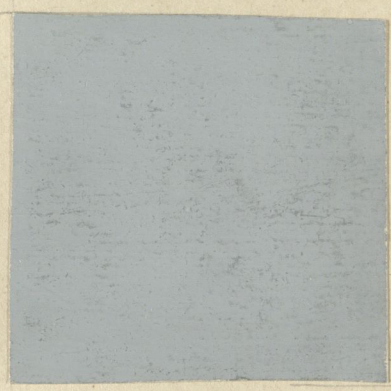
Linnuse tän.3 krundi hoonestusest on tänavajoonel üks kitsas viilfassaad ja endise kõrvalhoone külgfassaad (tagafassaad), mis jälgib tänavjoone kõverust. Nende vahel asub kivist hoovi piirdemüür väravaga. Kõikidel nimetatud fassaadidel puuduvad kindlad stiilitunnused, olles oma arhitektuurselt lahenduselt äärmiselt lihtsad. Fassaadidele sobib mingi heledatooniline lubjavärv, kusjuures räästaalused lihtsad puitkarniisid, samuti ka õuemüüri krohvkarniis tuleksid värvida valgeks. Samuti tuleb teha vajalikke krohviparandusi seintel ja karniisidel. Õuemüürile esteetilisena ilme andmise eesmärgil on soovitatav eemaldada sellele ehitatud kaks tumbataolist "ehispostikest", millel puudub igasugune kunstiline väärtus. Õuemüür katta punaste katusetellistega. Ka õuevärav tuleks ehitada uus ja sobivam, osaliselt säilinud stiilsed nurgarauad välja puhastada ning edaspidi säilitada.

M. Männisalu
/M. Männisalu./

M. Lumiste
/M. Lumiste./

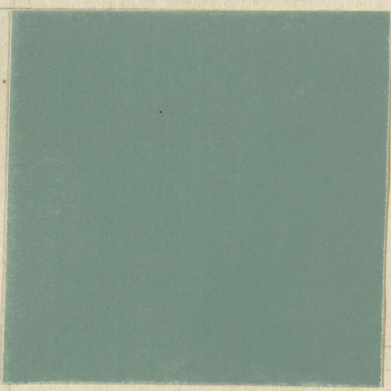
LINNUSE 4

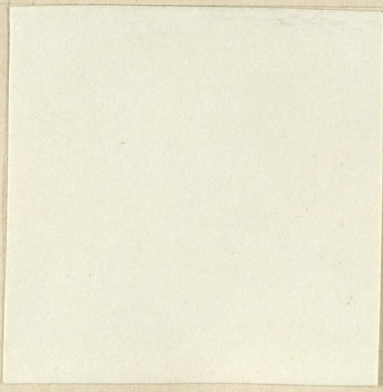
SEIN

UKS

ARNAPIDAD

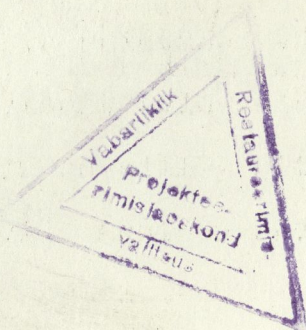
ARNARAAMID

Linnuse 4.

Tänavjoonest suurt osa enda alla hõivav fassaad on ehitatud looklevana tänavjoonel ja omab väga ebasümmeetrilist ning rahutut lahendust. Fassaad on lihtne ja ilma kindlate stiilitunnusteta. Fassaadile annab lihtsa klassitsistliku ilme ainult räästaalune küllaltki raskepärane profileeritud puitkarniis. Trepikoja juurdeehitus pärineb hilisemast ajast (19. saj.), teda krooniv kolmnurkne frontoon on saanud raskepärased krohvist profiilkarniisid.

Fassaadil tuleks kasutada suhteliselt diskreetset heledat lubjavärvitooni, mille juures kõik karniisid värvida valgeks. Sokkel, mille kõrgust markeerib süvendjoon, võiks olla fassaadi üldtoonist mõne tooni võrra tumedam.

Fassaadil on vajalikud üksikud krohviparandused, samuti tulevad asendada uutega valgniku purunenud klaasid. Mõningad stiilsed sepis nurgarauad vajavad puhastamist eelnevatest värvikihtidest ja eksponeerimist tumedatena aknaraami heledal pinnal.

M. Männisalu
/M. Männisalu./

M. Lumiste
/M. Lumiste./

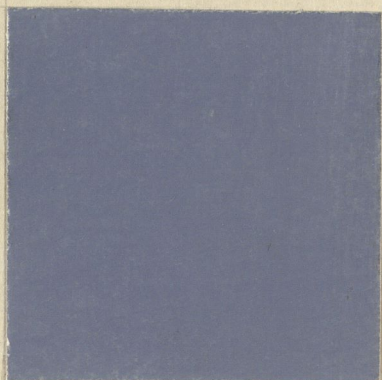
LINNUSE 5

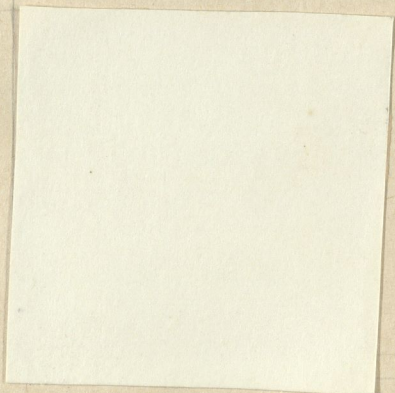
SEIN

UKSED, VÄRAV

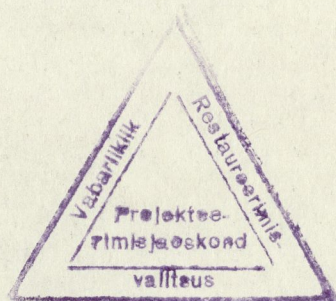
AKNAPIIDAD

ARNARAAMID, KARNIISID

Linnuse 5

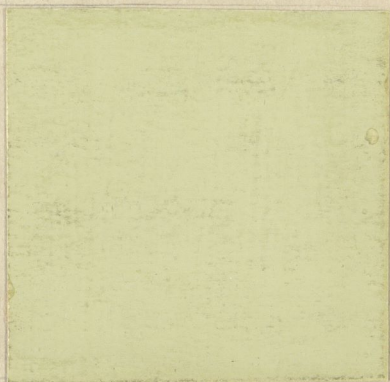
Kindlate stiilitunnustega fassaad värvida kahes toon-
nis: räästakarniis ja ülemiste akende kohal paiknevad krohv-
karniisid ning akende kitsas profileeritud krohvpalestik
valgendada. Ülejäänud fassaadipind katta mingi heledatoo-
nilise lubjavärviga. Akendel säilinud üksikud stiilsed nur-
garauad puhastada sekundaarsetest õlivärvikihtidest. 18.sa-
jandi lõpust pärinev klassitsistlik uks puhastada: eemalda-
da irduv värvikiht ja uuesti üle värvida. Ukse sepised, na-
gu rokokoolikud koputi alused jne. puhastada sekundaarse-
test värvikihtidest ja mustusest ning eksponeerida tumeda-
tena (metalli toonilistena). Teine stiilitu uks üle värvida.
Õuevärav parandada ja värvida.

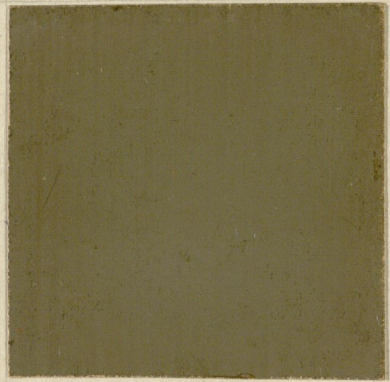
M. Lumiste
/M. Lumiste./

M. Männisalu
/M. Männisalu./

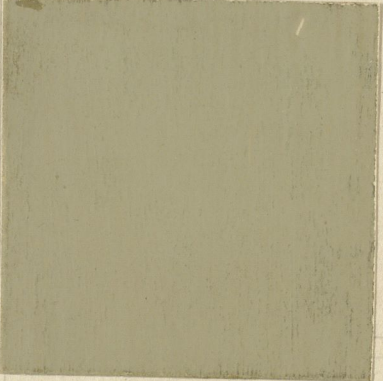
LINNUSE 6

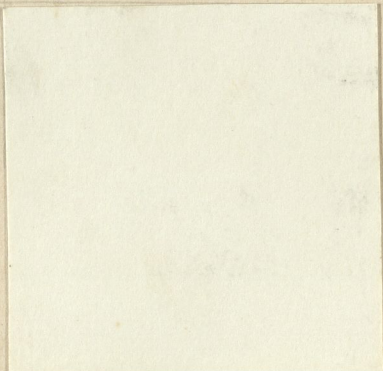
SEIN

UKS

AKNADHOAD

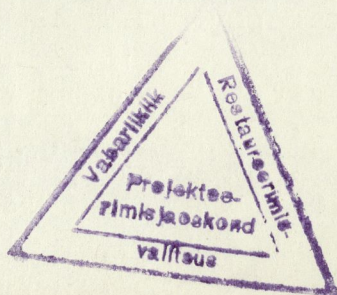
AKNARAAMID

Linnuse 6 / Kohtu 5.

Kohtu ja Linnuse tänava ühinemiskohale jääva kinnistu nr.35 erisuguste kõrgustega hoonestus ei peegelda endas mingeid kindlaid arhitektuurseid stiilielemente. Siinset hoonestust loetakse 17./18.sajandi ehitiste hulka. Fassaadid on käesoleval ajal väga lihtsa ja ilmetu kujundusega. Hoonete välisarhitektuurile annab tagasihoidliku klassitsistliku ilme räästajoont rõhutatav osalt lihtne, osalt profileeritud karniis ja klassitsistlike vormidega välisuks ning Linnuse tänava poolse ühekorruselise maja kolme akna laiad lamedad krohvraamistused.

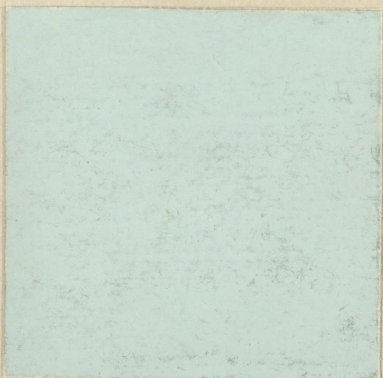
Remontimistel säilitada mõningaid stiilsete vormidega nurgaraudu Kohtu tänava poolsel kõrgema osa akendel ja samuti Linnuse tänava pool õuefassaadi akendel. Nurgaraud vajavad enne uut värvimist eelnevat puhastamist nende vormi deformeerivatest varasematest värvikihtidest. Nimetatud nurgaraud, samuti ka hoovivärava karplukk koos käepideme ja hingedega vajavad eksponeerimist (musta värviga üle värvida). Välisuksel puuduv profiilliist asendada uue samasugusega.

Fassaadil kasutada heledamat lubjavärvi, kusjuures katusekarniis ja Linnuse tänava poolsel kolmel aknal esinevad laiad krohvraamistused värvida valgeks. Viimane, äsja lõppenud fassaadi remont pole seda arvestanud. Kaks paekivist kontraforssi otsafassaadil pealt korrastada. Nende juures olev müüriankur värvida musta rauavärviga.

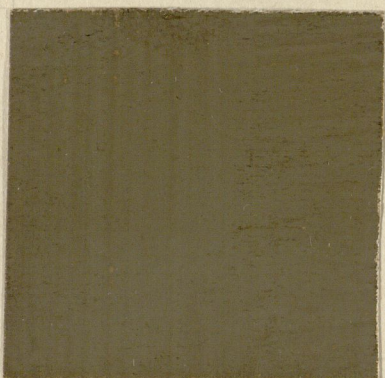

M. Männisalu
/M. Männisalu./
M. Lumiste
/M. Lumiste./

LINNUSE 7

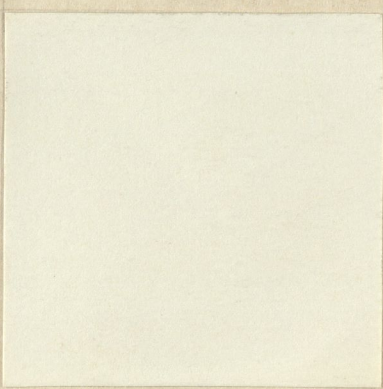
SEIN

UKS , UUGID ,

ARNAPIDAD

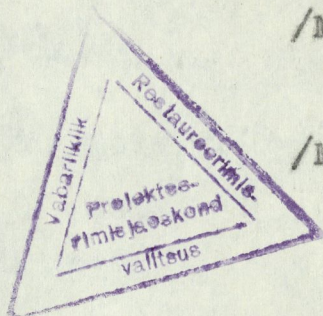

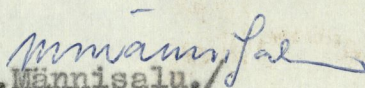
ARNARAAMID

Linnuse 7

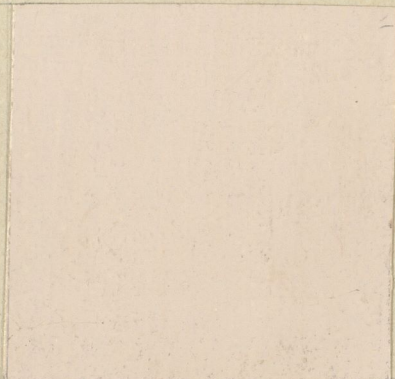
Kahekorruseline suur, stiilitu fassaad, mis on tekkinud vanema hoone ümberehitamisel tõenäoliselt 20. sajandil. Räästaalune puitkarniis valgendada. Fassaad ise värvida mingi heledatoonilise lubjavärviga. Varasemast klassitsistlikust fassaadist säilinud ukse valgmik; selle stiilsed nurgarauad puhastada sekundaarsetest õlivärvi-kihtidest.

/M. Lumiste./

/M. Männisalu./

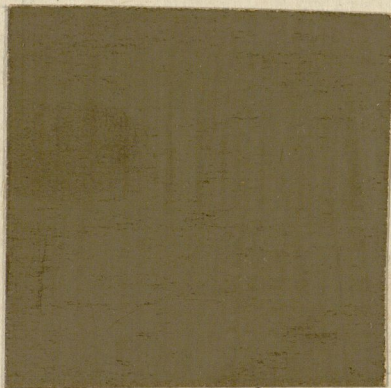
KOHTU 1

SEIN

UKS

AKNAPIIDAD

AKNARAAMID

Kohtu 1

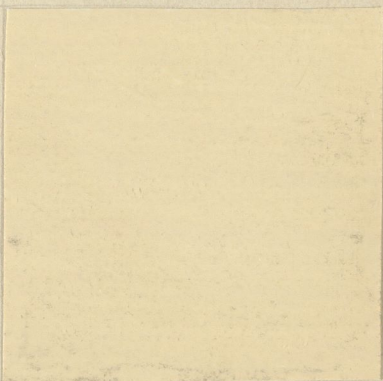
Varaklassitsistlik fassaad, mille peamisteks kujunduslikeks elementideks on tugevalt eenduvad pilastrid. Stiilinõuetele vastab kahetooniline värvilahendus: räästaalune puitkarniis ja pilastrid koos baasidega valgendada, ülejäänud seinapind katta mingi heledatoonilise lubjavärviga. Uks fassaadi parempoolses otsas (hilisem juurdeehitus) puhastada ja uuesti värvida ning aken välisukse kohal parandada.

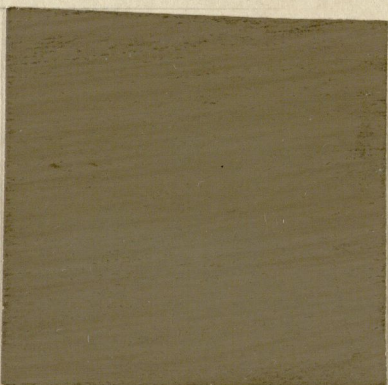
M. Lumiste
/M. Lumiste./

/M. Männisalu./ *Männisalu*

KOHTU 2

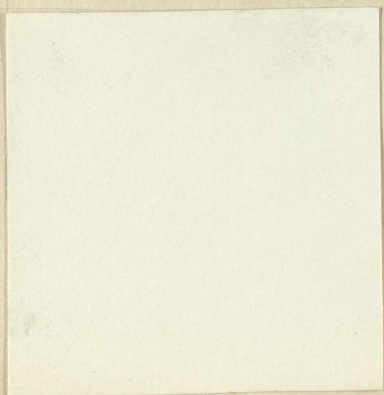
SEIN

UKS

ARNAPIIDAD, UUGID.

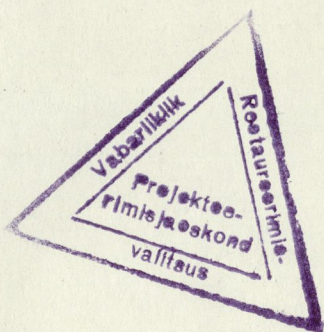

ARNARAAMID, KARNIISID, SAMBAD,
RUSTIKA VUUGID, LÖVI PEA.

Kallaku 2 / Kohtu 2

Pikk kahekorruseline fassaad piki Kallaku tänavat kuulub 18. sajandi lõpul klassitsistliku kujunduse saanud hooneteansambli juurde.

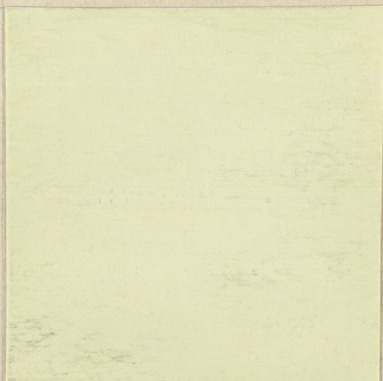
Stiilinõuetele vastavalt tuleb fassaadid, nii Kallaku tänavale kui Kohtu tänavale poolse, värvitoonide lahendus anda kahes heledas toonis. Õige on kasutada ainult lubjavärve. Räästakarniis ja sellest pisut allpool asuv lamedam profileeritud karniis ülemise korruse kohal, korrustevaheline karniis Kohtu tänavale poolsel hoone osal, samuti Kohtu tänavale poolse väravahoone fassaadil, kõik horisontaalsed karniisid ja keskrisaliidi frontooni karniisid, paarissambad ja esimese korruse rustika vuugid, samuti reljeefne lõvi pea läbisõiduvärava kohal tuleb valgendada. Fassaadide ülejäänud pind katta mingi heleda tooniga. Eenduv sokkel tuleks värvida põhitoonist pisut tumedamaks.

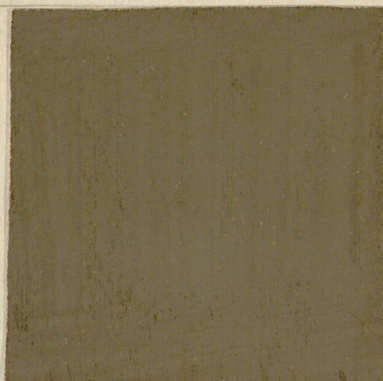
M. Lumiste
/M. Lumiste./

M. Männisalu
/M. Männisalu./

KOHTU 5 KUUR

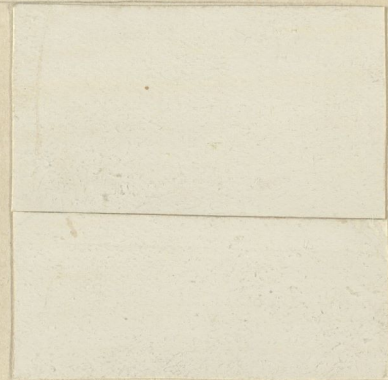

SEIN

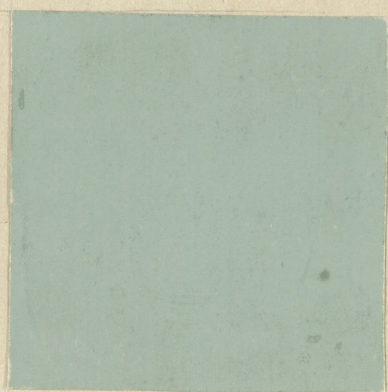

VÄRAVAD

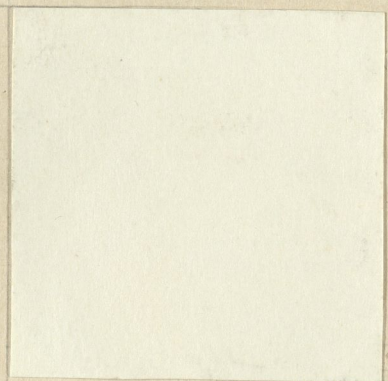
DIKK JALG 1

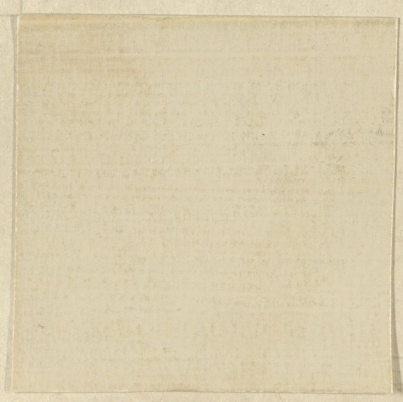
SEIN

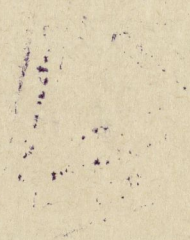
ARNAPIIDAD

AKNARAAMID

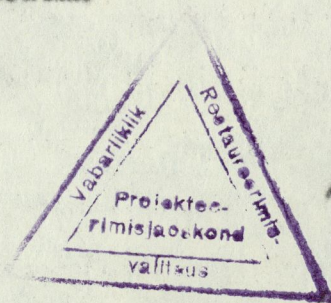

SOKKEL

Pikk jalg 1 / Rataskaevu 2

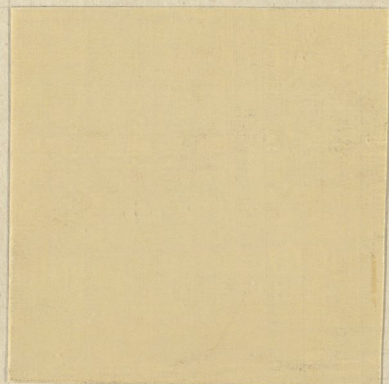
Kolmekorruselise nurgamaja põhiliselt klassitsistlikus stiilis lahendatud fassaadid pärinevad 19. sajandi 30-ndate aastate lõpust, väljaarvatud alumise korruse akna- ja ukseavad, mis on hiljem ümber ehitatud. Suurte klaasist seinapindadega pealisehitus tehti katusele hiljem - 20. sajandi algul ja seda kasutati algselt fotopaviljonina. Stiili nõuetele vastavalt tuleb fassaadid (välja arvatud ülalmainitud hiline juurdeehitis) lahendada kahes värvitoonis. Katuse rosettkarniis, akende lame raamistus, lame karniis esimese ja teise korruse vahel, samuti alumise korruse rustika vuugid, värvida valgeks. Tallinnas väga haruldane vormirikas rosettkarniis väärrib väljapuhastamist vormi deformeerivatest hõlsematest värvikihtidest. Fassaadide allosas teha vajalikud krohviperandused. Sokkel värvida fassaadi põhitoonist pisut tumedam.

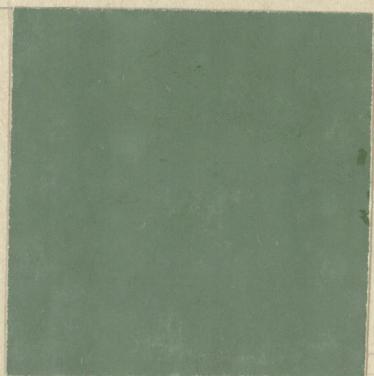
M. Lumiste
/M. Lumiste./

M. Männisalu
/M. Männisalu./

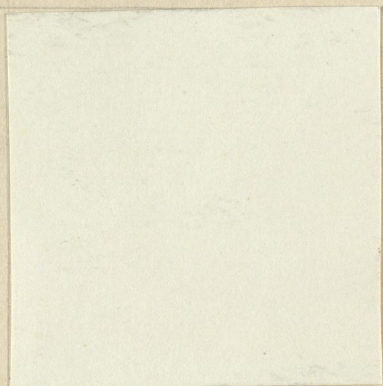
PIKK JALG 3

SEIN

UKSED, LUUGID,
ARNAPIIDAD

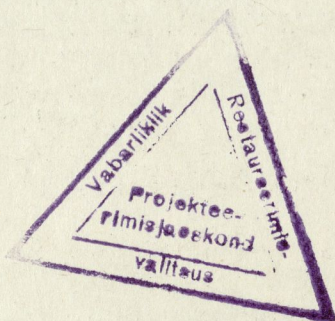
ARNARAAMID

KATUSE UUGID

Pikk jalg 3

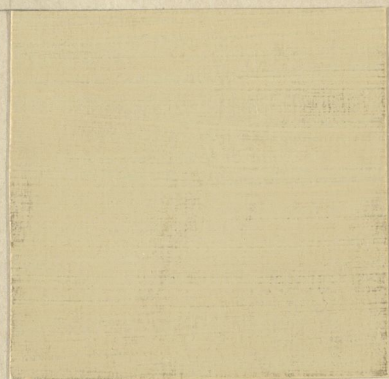
Kinnistu hõlmab kaks mitmekorruselist, lihtsate krohvitud fassaadidega elumaja, milliste arhitektuuris puuduvad kindlad stiilitunnused. Akna-avad ja ukсед pärinevad kõik väga hilisest ajast. Kuna hooned on eri kõrgusega, siis on soovitatav värvida kumbki fassaad eritoonis, mis peaksid omakorda erinema kõrval asuva Pika jala väravatorni värvitoonist. Mõlema fassaadi tagasihoidlikult profileeritud katuse karniisid valgendada. Pika jala väravatorni poolse fassaadi nõrgalt eenduv sokkel värvida fassaadi üldtoonist tumedamaks. Katuse uukide puitosad värvida katusest vähe erinevas toonis. Parandada ja värvida ukсед ja alumise korruse akende luugid.

M. Lumiste
/M. Lumiste./

M. Männisalu
/M. Männisalu./

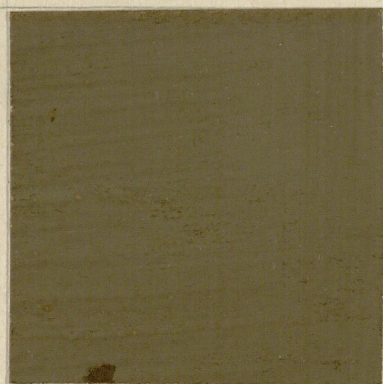
PIKK JALG 5

SEIN

URS

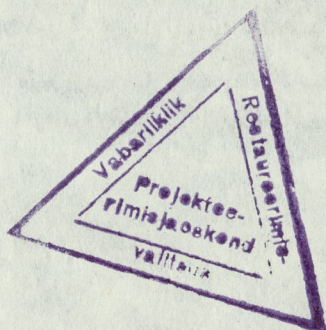
ARNAPIIDAD

ARNARAAMID

Pikk jalg 5

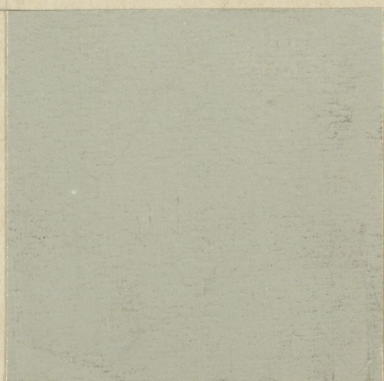
Väikse maja Pika jala poolse fassaadi värvi lahenduseks kasutada kahte tooni. Katuse puitkarniis, akende (samuti petikakna) ja ukse lame krohvraamistus ning sama lamedad vertikaalsed liseenid värvida lubjavärviga valgeks. Muu krohvitud seinapind värvida mingi heleda lubjavärviga. Fassaadi krohvimata seinapind pritsida üle pae-kivitoonis kerge lubjavärvikihiga. Ukse krohvraamistus vajab parandamist, uks ise ja aknaraamid värvimist.

M. Lumiste
/M. Lumiste./

M. Männisalu
/M. Männisalu./

PIKK JALG 9

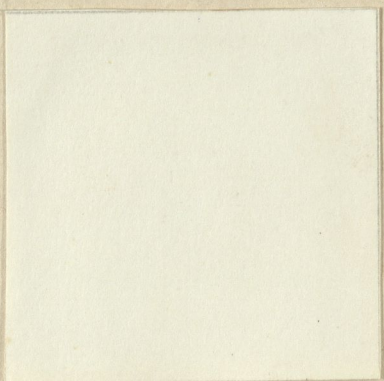
SEIN

URS, VÄRAV, LUUGID

AKNAPIIDAD

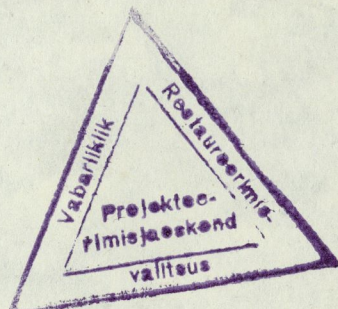

AKNARAAMID

Pikk jalg 9

Praegune kinnistu 59, mille all mõeldakse Pikk jalg 9 hoonet, pro hooneid (siin eristatakse 3 eri maja), asub alal, mis on läbi paari sajandi kuulunud Toompea kui aadlike linnaosa lihakarvidele ning on olnud hoonestatud väikeste mitmete eri valdajate käes olnud lihapöekestega (1820. aastal paiknes siin 8 eri kinnistut (nr.56-63)). Pika jala poole on pööratud kahe maja otsafassaadid, millede vahel paikneb hoovivärv. Mõlema maja fassaadid on äärmiselt lihtsa arhitektuurse lahendusega, kui mitte arvestada kumbalgi pool väravat asetsevat omapärast nišipaari. Viimaste algset funktsiooni ja täpsemat ehitusaega pole käesoleva töö käigus võimalik kindlaks määrata. Võib aga oletada, et kõnesolevad nišid rajati siia koos hoovi piirdeks ehitatud müüriga mõõdund sajandi keskpaigas.

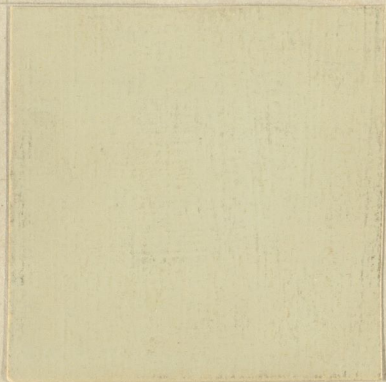
Fassaadidel tuleks kasutada mingit heledat lubjavärvi, kusjuures lihtne räästakarniis valgendada. Puidust suured hooviväravad tuleksid parandada. Samuti võiks olla Lühikese jala poolne uks esteetilisema välimusega.

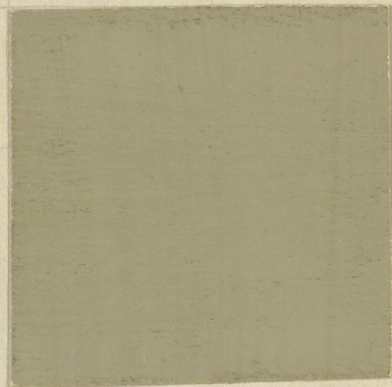
M. Männisalu
/M. Männisalu./

M. Lumiste
/M. Lumiste./

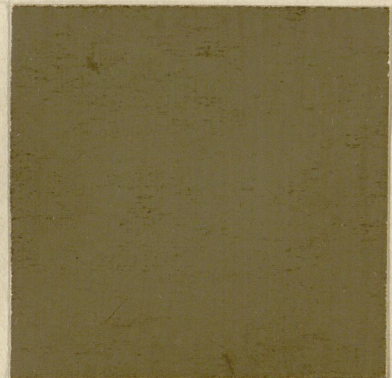
PIKK JALG 11

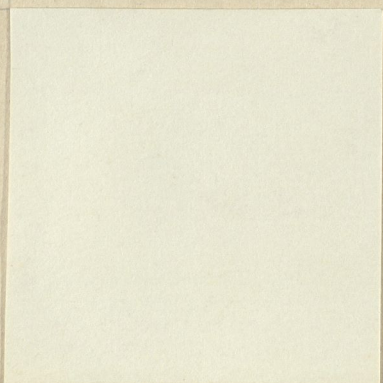
SEIN

URSED, VÄRAVAD

AKNAPIIDAD

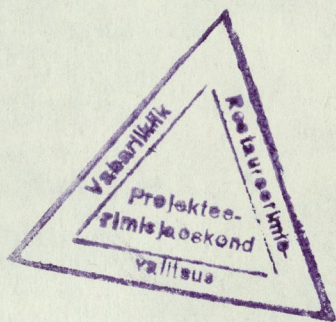
AKNARAAMID

Pikk jalg 11

Suurt osa Pikast jalast hõlmav hoone, mis on saanud endise mitme hoone ümberehituse tulemusena ja neile ühtse fassaadikujunduse andmise teel 19. sajandi I poolel, kuulub lihtsate klassitsistliku väliskujundusega hoonete hulka, kus peamisteks aktsentideks on raskepärased karniisid ja fassaadi kummaski otsas asuvad kolmnurksed frontoonid.

Frontooni ja karniisi pealne plekk vajab parandamist, samuti vasakpoolne (Pikk jalg 9 külgnev) frontoon. Mitmetel akendel säilinud stiilsed sepisest nurgarauad tuleksid välja puhastada ja värvida rauavärviga, ukсед värvida.

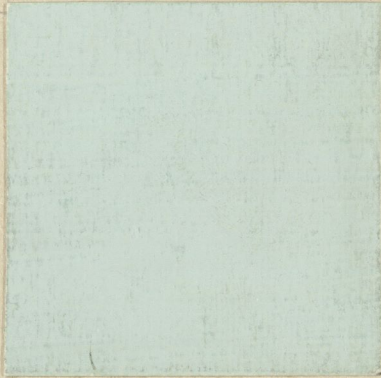
Fassaadi üldpinnal teha vajalikud krohviparandused ning kasutada heledatoonilist lubjavärvi. Fassaadil võib väga hästi kasutada Lossiplats 7 fassaadi värvitoonist erinevat värvi, sest kumbki fassaadikujundus moodustab omaette terviku.

/M. Männisalu./ *M. Männisalu*

/M. Lumiste./ *M. Lumiste*

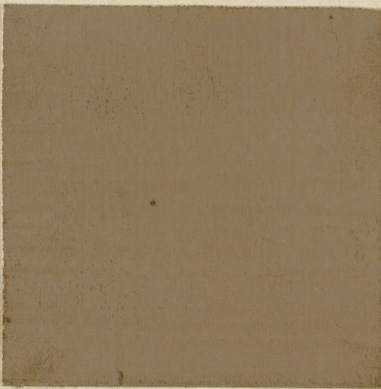
KALLAKU 1

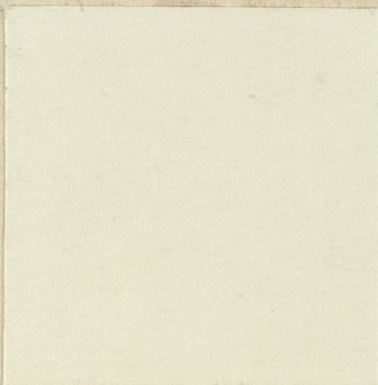
SEIN

UKS

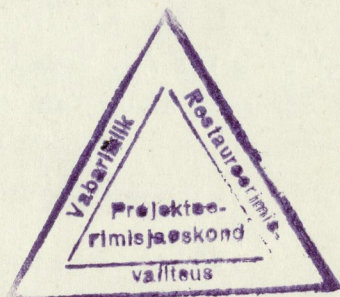
AKNAPIIDAD

AKNARAAMID

Kallaku 1 / Rutu

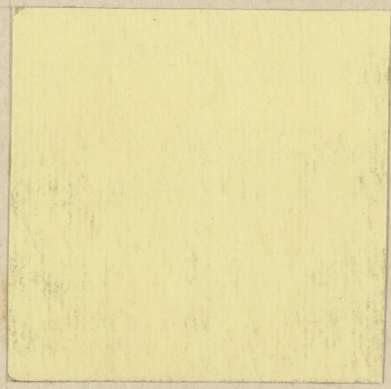
Poolteist-korruselise kelpkatusega hoone Kallaku tä-
nava poolse väga lihtsa fassaadi kujunduses on teine kor-
rus säilitanud 18.sajandi lõpu varaklassitsistliku arhitek-
tuuri elemente. Alumise poolkeldrikorruse avad on ümber ehi-
tatud. Fassaadi värviviimistluses tuleb kasutada kahte eri-
nevat värvitooni. Katusealune profileeritud krohvkarniis
ja teise korruse akende lamedad krohvraamistused tuleb val-
gendada. Ülejäänud fassaad katta mingi heleda tooniga. Ka-
sutada ainult lubjavärve. Eenduv sokkel värvida üldtoonist
pisut tumedamaks.

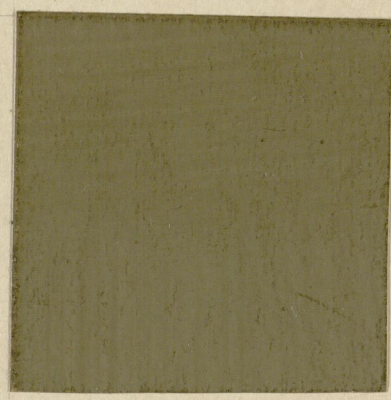
M. Lumiste
/M. Lumiste./

M. Männisalu
/M. Männisalu./

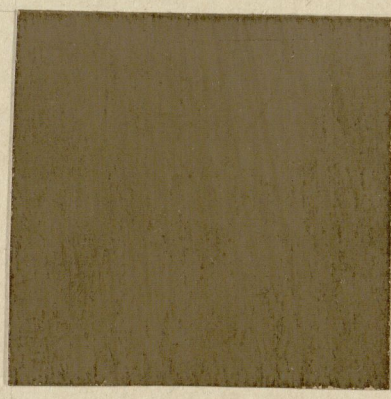
KALLAKU 3

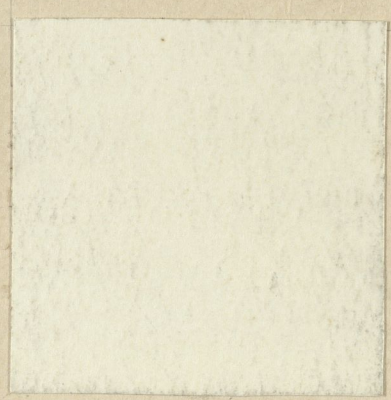
SEIN

UKS

AKNAPIIDAD

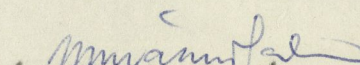

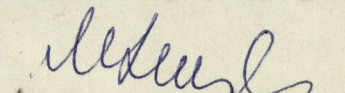
AKNARAAMID

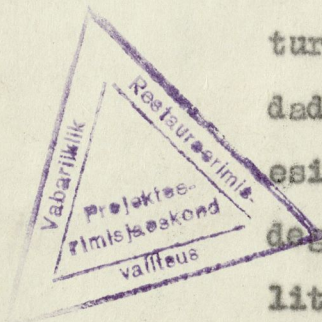
Kallaku 3

Kallaku ja Rutu tänava nurgal asuv kahekorruseline madala katusega elumaja ei oma kindlat, stiilipuhast fassaadilahendust, mistõttu jätab eklektilise mulje. Eklektilise iseloomuga on eelkõige alumise korruse fassaadiviimistlus (akende ja uste kohal olevate lamedate, keskel lukukivi imiteerivate krohvkõrgendustega varustatud pealispinnad ja mõnede teiste akende profileeritud krohvraamistus). Fassaadi Rutu tänava poolsele nurgale jäänud kaks lamedat pilastrit on nähtavasti jäänud püsima Varasemast, 18. saj. lõpu varaklassitsistlikust arhitektuurist. Kallaku tänava poolset, seega peafassaadi, poolitab kitsas horisontaalne karniis esimese ja teise korruse vahel.

Hoone praegune värvilahendus ei vasta hoone arhitektuurile. Fassaadi viimistluses tuleb kasutada kaht erinevat värvitooni, kusjuures fassaadi pritskrohviga üldpind pritsida mingi heleda neutraalse lubjavärviga ning kõik eenduvad osad (pilastrid, ukse- ja aknaraamistused koos nende kohal ja all olevate pealispindadega ning räästakarniis) katta valge lubjavärviga. Hoonel on suurte paeplaatidega kaetud sokkel, mis on Tallinnas harva esinev nähtus (esineb veel Uuel tänaval). Sokliosa paeplaadid puhastada liivapritseiga ja säilitada naturaalse paepinnana. Klassitsismi sugemetega välisuksel parandada valgniku klaasid ja puhastada sepisest koputi alus. Osal esimese ja teise korruse akendel säilinud stiilipuhaste vormidega kaunid nurgarauad vajavad puhastamist ja edaspidist säilitamist.

/M. Männisalu./

/M. Lumiste./

KALLAKU 5

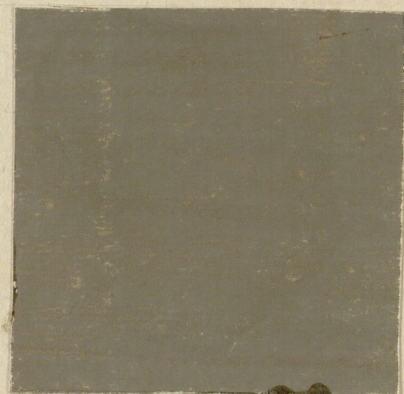
SEIN

SOKKEL

PUITKONSOLLID

UKS, ARNAPIIDAD
AKNARAAMID VALGED

Kallaku 5 / Raamatukogu plats 3

Nurgakrundil asuv hoone Kallaku tän.5 / Raamatukogu pl.3 peafassaad on pööratud vastu Toomkirikut. Varasematel aegadel kuulus see krunt ja sellel olev hoonestus Toomkirikule. Hoone, mis on säilitanud varasema gabariidid, on möödunud sajandil tunduvalt ümber ehitatud, eelkõige fassaadi avade osas. Samast perioodist pärinevad nähtavasti ka alumise korruse akende lameda krohvraamistused ja katusekarniisi Tallinna vanalinnas harva esinev dekoratiivne puitlõikes valmistatud konsoolide rida. Ka klassitsistlike vormidega välisuks on hilisem temal leiduvatest sepsidetailidest, mis pärinevad arvatavasti sama maja vanemalt uksest. Mainitud sepsidetailid ukse (koputi alus, lukusilt, nupp-käepide), samuti ka ilusate vormidega nurgarauad esimese ja teise korruse akendel, oleks soovitatav puhastada eelmistest, detailide dekoori deformeerivast värvikihtidest.

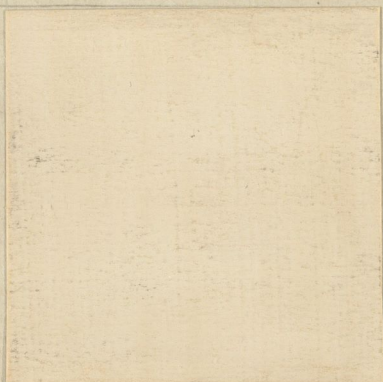
Fassaadi värvimiseks kasutada mingit heledat lubjavärvi, akende raamistus ja räästakarniis (konsoolide alune rant) värvida valgeks, igal juhul mõne tooni võrra seinapinnast heledamaks. Soovitatav oleks puitkonsoolid välja puhastada eelnevatest värvikihtidest ja peitsida ning lakkida üle ilmastikukindla lakiga. Fassaadi mõtteline sokliosa värvida üldtoonist tumedamaks.

/M. Männisalu./

/M. Lumiste./

LDSSIPLATS 7

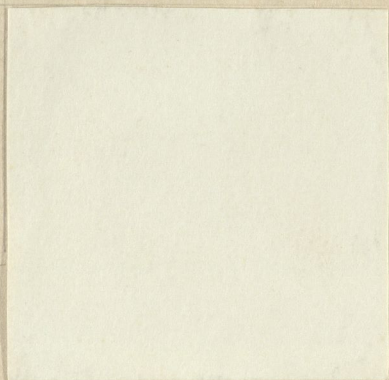
SEIN

UKS

ARNAPIIDAD

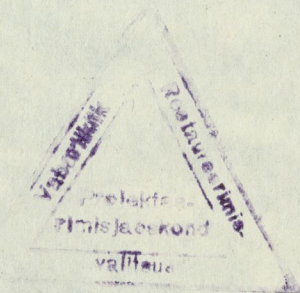

ARNARAAMID

Lossiplats 7

Kahekorruseline sadulkatusega hoone on esialgsel kujul ehitatud arvatavasti 17.sajandi lõpul, kuid praegune põhiliselt varaklassitsistlik Lossiplatsi poolne fassaad kuulub 18.sajandi lõpukümnetesse, mil seda kasutati aadlielamuna.

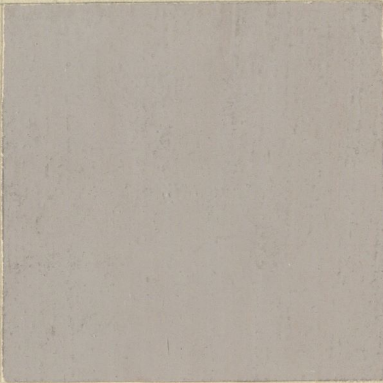
Lossiplatsi poolne peafassaad tuleb värvida kahes toonis. Sambad, akende krohvraamistused, horisontaalsed ja vertikaalsed liseenid, samuti karniisid (nii katusealune kui ka kolmnurksel viilul) värvida valgeks. Fassaadi ülejäänud pinna värvimiseks kasutada heledatoonilist lubjavarvi. Tallitorni poolne külgfassaad peab olema samas toonis, kuid Pikajala poolne võib olla eri värvi. Korstnad lubjata valgeks.

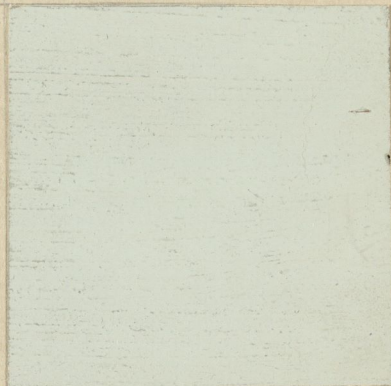
M. Lumiste
/M. Lumiste./

M. Männisalu
/M. Männisalu./

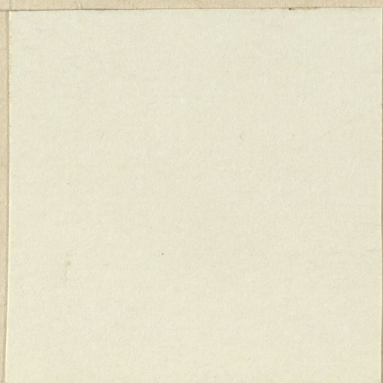
RAAMATUKOGU PLATS 1

SEIN

KARNIISID, KONSOOLID,
PILASTRID JA AKNARAAMISTUSED

AKNAPIIDAD, URS LAKITUD PUIT

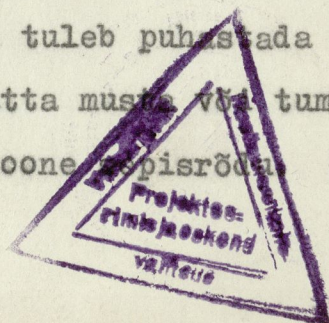
AKNARAAMID

Raamatukogu plats 1 / Kohtu 1

Endine rüütelkonna hoone sai oma praeguse eklektilise fassaadi kujunduse 1840. aastal. Rüütelkonna hoones on säilinud küll eelmist perioodi iseloomustav sümmeetriline kompositsioon sissepääsu tugeva rõhutamisega, kuid avarat sissepääsu aktsenteerib klassitsismile omase sammusportikuse asemel konsoolidel toetuv rõdu. Akende rangelt ühtlane jaotus üle fassaadi on asendunud hoone üldilmes domineerivate suurte paarisakendega, mida ümbritsevad laiad raamistused. Hoone üldkuju meenutab oma rõhutatud horisontaalse liigendusega ja renessanslike arhitektuuri detailidega Itaalia XVI sajandi palazzosid.

Hoone fassaadide värvilahendus tuleb anda kahes toonis. Valgendamisele kuuluvad: katusepealne rinnatis, kõik karniisid ja konsoolid, profileeritud liistud, rusteeritud ja siledad pilastrid, ülemise korruse lamedad pilastrid, akende profileeritud raamistus, rustika vuugid ning külgfassaadide petikakna-raamid. Ülejäänud seinapind tuleb katta mingi heleda lubjavärviga. Sokkel peaks olema üldtoonist pisut tumedam. Uks tuleb samuti uuesti üle värvida fassaadiga sobivas toonis.

Krohvkarniisid (nii pea- kui ka taga- ja külgfassaadidel) samuti korruste vaheline profileeritud karniis, vajavad tugevati parandamist. Hoone esine madal ja lai paekivist trepp vajab kohati tugevat remonti. Kaks pseudorenessansstiilis ilusat laaternaposti tuleb puhastada täiesti sobimatust rohelisest õlivärvist ja katta musta või tumehalli metallvärviga. Mustaks peab jääma ka hoone pisirõdu

/M. Lumiste./

/M. Männisalu./

M. Lumiste
M. Männisalu

RAAMATUKOGU PLATS 3 KUUR

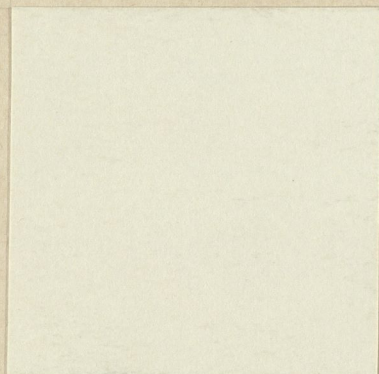

SEIN

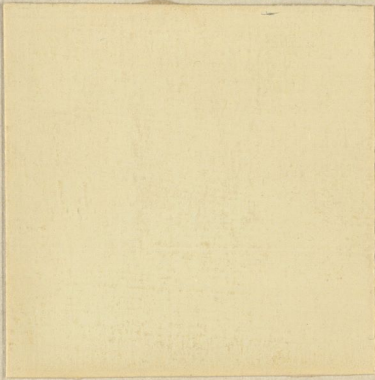
164

VÄÄRVAD

KARNIS

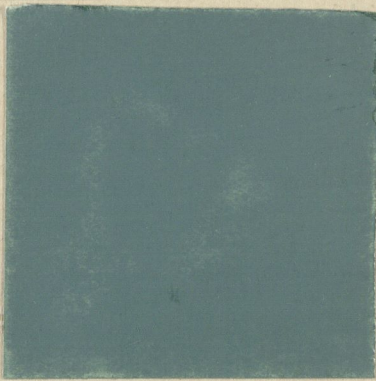
RAAMATUROGU 2

SEIN

SEIN

AKNAPIIDAD

URSED

MÄRKUS : AKNARAAMID VALGED .

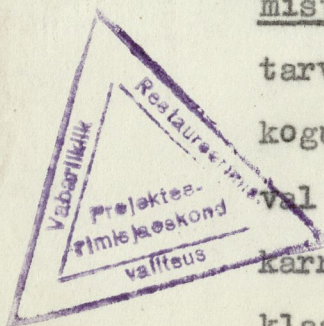
Raamatukogu 2.

Endine aadlielamu Raamatukogu 2 rikkaliku varaklassitsismile omaste dekoorielementidega on ainus omalaadne Toompea suhteliselt rohkearvulises 18. sajandi lõpust säilivate ehituste hulgas. Fassaadi keskosas koondatud tihe akende grupp annab hoone keskosale keskrisaliidi mulje, vaatamata sellele, et eendumine puudub. Kõnesolev osa on lõpetatud astmestikfrontooniga. Frontoon on kaetud lamareljeefselt vormistatud girlandide, pärjakese ja laine ornamentikaga. Frontoon läbib profileeritud vööst ja konsoolide reast moodustatud peakarniisi. Fassaadi aknad on kujundatud laiade konsoolidele või pilastritele toetuvate lamedate raamistustega või kaunistatud akende aluste dekoratiivpindadega, karniisidega jne. Alumine seinosa on rusteeritud. Ülemisel akendest vabal seinosal on kasutatud varaklassitsismi lemmikmotiivi - tilgutimotiiviga süvendpinda. Praegune uks koos metalltrepiga pärineb hilisemast ümberehitusest.

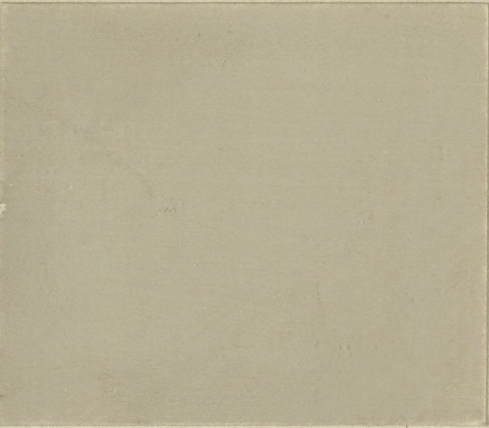
Fassaadi värvimisel kasutada kahte või isegi kolme heledat lubjavärvi. Kõik eenduvad dekoratiivelemendid värvida valgeks. Üldpinnal kasutada klassitsismile omast kerget heledat tooni, kusjuures taanduvad (süvendpinnad) tuleks värvida tooni võrra tumedamaks.

Kõik fassaadi ehisdetailid vajavad asjatundlikku puhastamist nende vormi deformeerivatest värvikihtidest. Kohati on tarvilikud krohviparandused. Samad nõuded kehtivad ka Raamatukogu põik poolse külgfassaadi kohta koos väravaga. Värava kõrval olev madalam hoone tuleks värvida erineva tooniga, kuid karniis ja akende raamistus ikka valge värviga. Akendel puuduvad klaasid - vajalik korrastada.

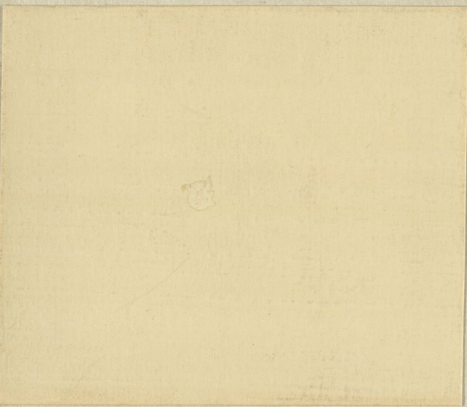
/M. Männisalu. /
/M. Lumiste. /

RAHVAKOHTU 1

LÄÄNEFASSAAD

HOOVIKÜLG

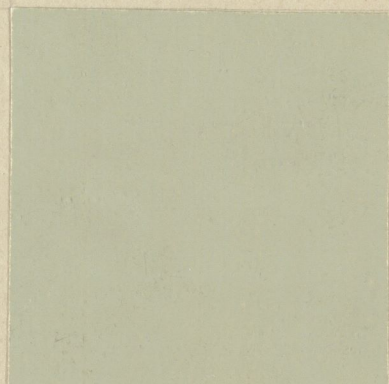

AKNARAAMID

AKNAPIIDAD

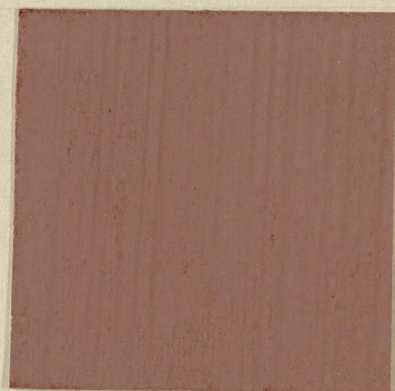
RAHVAKOHTU 1

SEIN

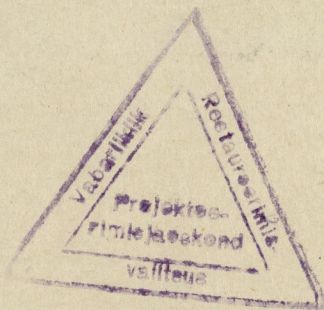
UKS, AKNAPIIDAD

VÄLJAEHITUSED KATUSEL

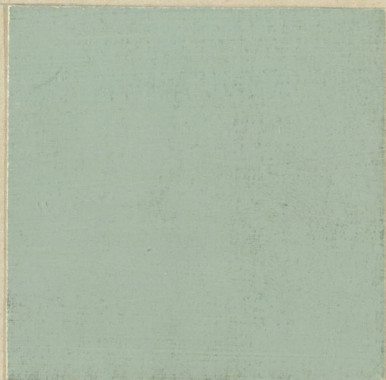

VÄRAV

TERST VT. PÕHIHOONE KAARDILT,

RAHVAKOHTU 5

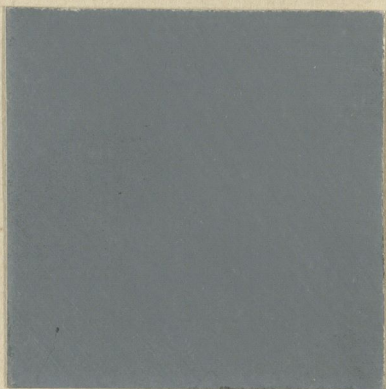

170.

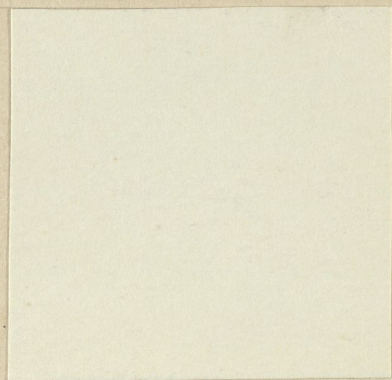
SEIN

UKS

ARNAPIIDAD

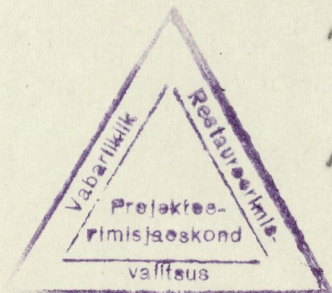
AKNARAAMID

Rahvakohtu 5

Kahekorruseline lihtne fassaad. Räästa profileeritud karniis valgendada. Fassaad värvida heledatoonilise lubjavärviga. Eenduv sokkel värvida üldtoonist pisut tumedamaks. Mõned säilinud akende stiilsed nurgarauad välja puhastada. Värav korrastada. Fassaadil teha vajalikud kroonviperandused.

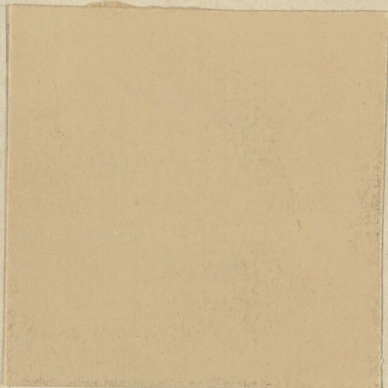
M. Lumiste
/M. Lumiste./

M. Männisalu
/M. Männisalu./

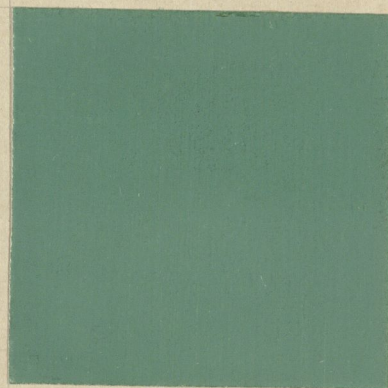

"
LÜHIKE JALG 9

PAREMPOLINE HOONE .

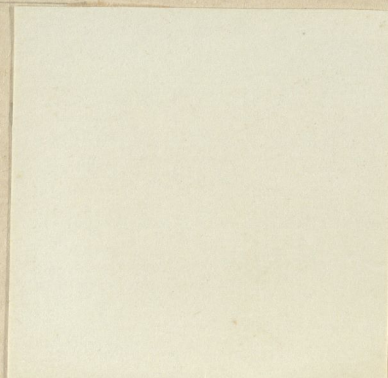
SEIN

KATUSE UUGID

AKNAPIIDAD

AKNARAAMID .

Lühike jalg 9

Lühike jalg 9 aadressi all seisab kaks põhiliselt ise-
seisva arhitektuurse lahendusega hoonet. Mõlema elamu arhi-
tektuurne kujundus on lihtne ja ilmetu.

Parempoolse, Lühikese jala värava peale rajatud hoone
seinapinnal tuleks kasutada neutraalset heledat lubivärvi
(näit. mingit kollast tooni). Katuse uugid võiksid olla ro-
helised ning aknapiidad pruunid.

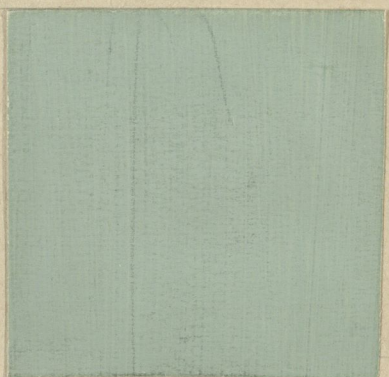
Vasakpoolse, Kuninga aia poolse hoone seinapinnal tu-
leks kasutada samuti neutraalset heledat lubivärvitooni
(näit. rohekat). Uksel kasutada pruuni tooni. Aknapiidad
värvida beežiks, raamid valgeks. Ukse kohal olev oma ajastu
kohta stiilne sepisest varikatus tuleks säilitada ja paran-
dada.

M. Männisalu
/M. Männisalu./

M. Lumiste
/M. Lumiste./

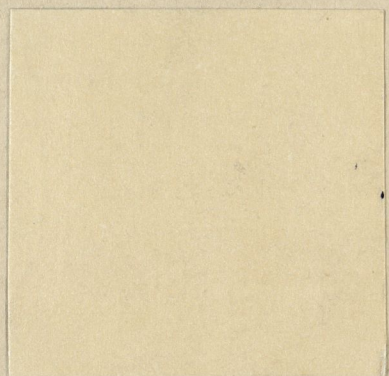
LÜHIKE JALG 9
VASARPOOLNE HOONE

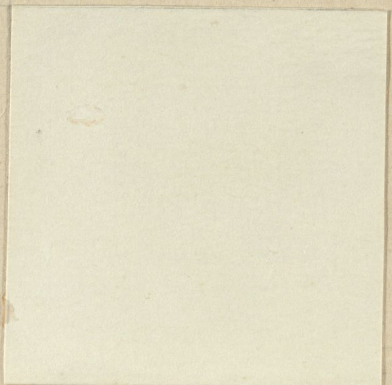
SEIN

URS

AKNAPUDAD

AKNARAMPID

Lühine jalg 9

Lühine jalg 9 aadressi all leidab
üks põhiselt rööva arhitektuurse
lahendusega hoone. Mõlema elamu
arhitektuurne kujundus on lihtne
ja lühike.

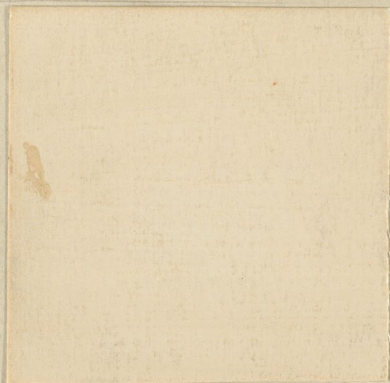
Parempoolse, Lühine jalga värava
poolt nähtud hoone seinapiinal
tuleks kasutada neutraalset hül-
dat lubivärv (näit. mingit kollast
toon). Katuse uugid võivad olla
rohelised, ning annapiidad pruunid
vasaupoole, Kuninga aia poole
hoone seinapiinal tuleks kasutada
samuti neutraalset hülidat
lubivärvitooni (näit. rohelist).
Klaasid kasutada pruuni tooni.
Annapiidad värvida bežis,
raamid valges. Klaas kohal
olev oma ajastu kohta stiilne
spisest variatsioon tuleks säilitada
ja parandada.

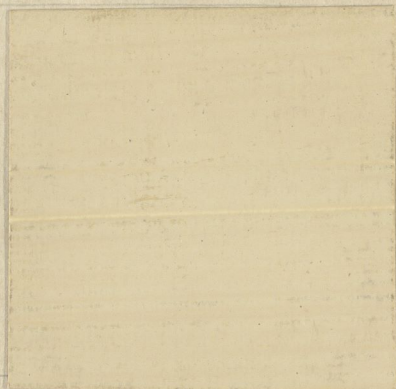
M. Männisalu

M. Lumiste

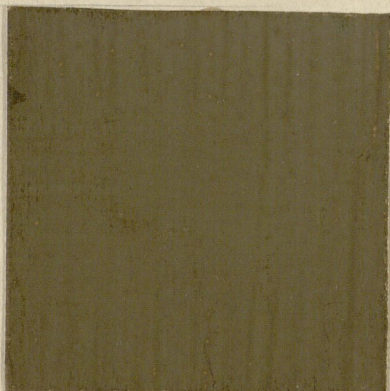
TOOMKOOI. 1

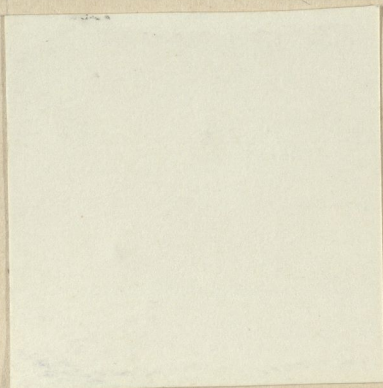
SEIN

SOKKEL

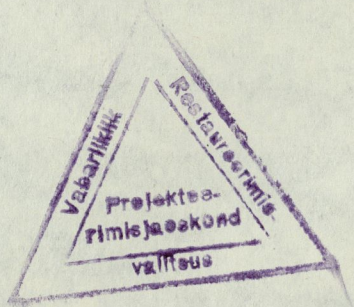

UKS, AKNAPIIDAD

AKNORAMID,
EENDUVAO KROHVIPIINNAD.

Lossiplats 2 / Toomkooli 1

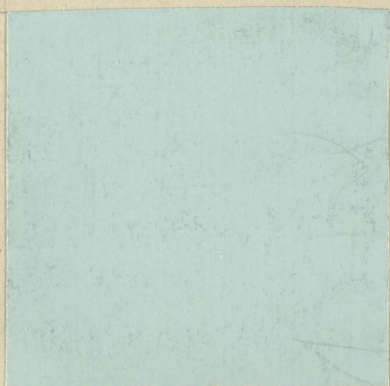
Kolmekorruseline nurgamaja on tekkinud 18. sajandi viimasel veerandil varasemate hoonete ümberehituse tulemusel, mis toimusid arhitekt Pauly juhtimisel. Vaatamata mõningatele lokaalsema iseloomuga ümberehitustele, on hoone üldjoontes säilitanud varaklassitsistliku fassaadilahenduse. Stiilinõuetele vastavalt tuleb fassaadide värvilahendus anda kahes heledas toonis, välja arvatud sokkel, mis tuleks värvida fassaadide põhitoonist pisut tumedamaks. Kõik eenduvad krohvipinnad: alumise korruse rustitseeritud ja läbi kahe ülemise korruse ulatuvad siledad lihtsate, kergelt profileeritud kapiteelidega pilastrid, akende raamistus koos karniisidega ja katusealune hammaslõike-motiiviline karniis värvida valgeks. Ülejäänud seinapind katta mingi heleda tooniga. Kasutada lubjavärve. Samasugune kahetooniline värvilahendus tuleks anda ka lossi poolsele ühekorruselisele juurdeehitusele. Toomkooli tänava poolsel fassaadi esimesel korrusel parandada krohvpilaster ja ukse plekist varikatus.

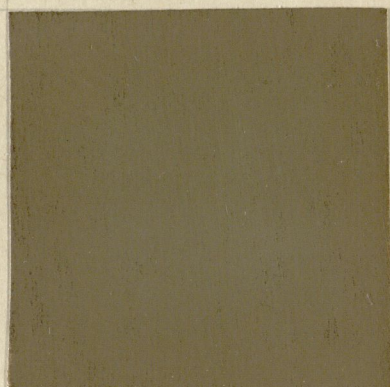
M. Lumiste
/M. Lumiste./

M. Männisalu
/M. Männisalu./

TOOMKOOI 3

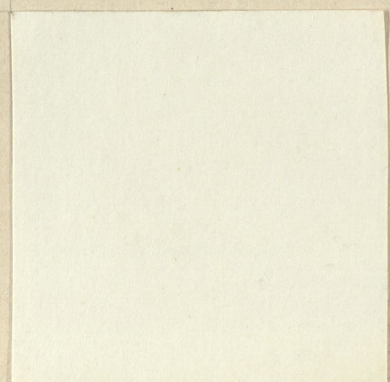
SEIN

UKS, VINTSKAPID

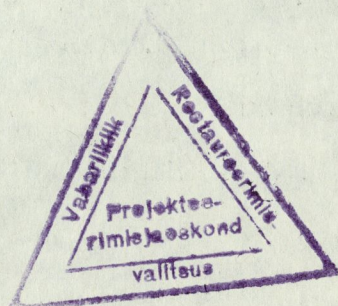

AKNAPIIDAD

EENDUVAD KROHVPINNAD,
ARNARAAMID

Toomkooli 3

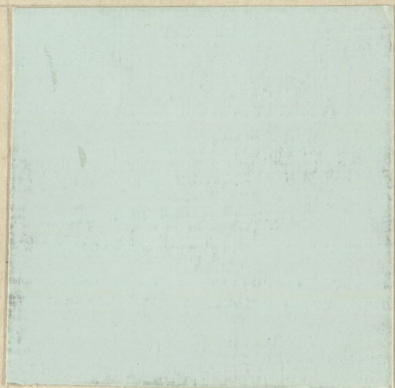
18. sajandi lõpul varaklassitsistlikus stiilis kujundatud endise aadlielamu fassaad värvida stiilinõuetest lähtuvalt kahes toonis. Eenduvad krohvipinnad, nagu fassaadi vertikaalselt liigendavad lamedad liseenid ja kolme ülemise korruse akende raamistus värvida lubjavärviga valgeks. Seina põhipind lahendada mingis heledas pastelltoonis. Fassaadi mõtteline madal sokkel värvida põhitoonist pisut tumedamaks. Akende stiilsed nurgarauad väljapuhastada õlivärvist ning eksponeerida. Allosas fassaadil teha krohviparandus. 19. sajandist pärinev välisukse korrastada. Vintskapid parandada (külgeinte krohvipind) ja värvida fassaadist erinevas ja katusega ühtuvas tagasihoidlikus toonis.

M. Lumiste
/M. Lumiste./

M. Männisalu
/M. Männisalu./

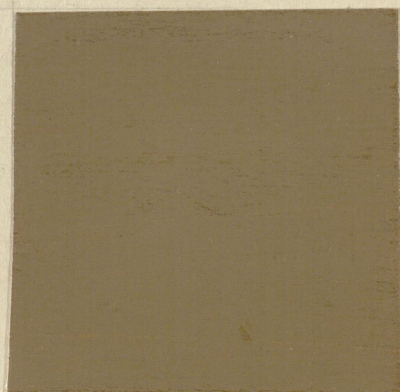
TOOMKOOLI 5

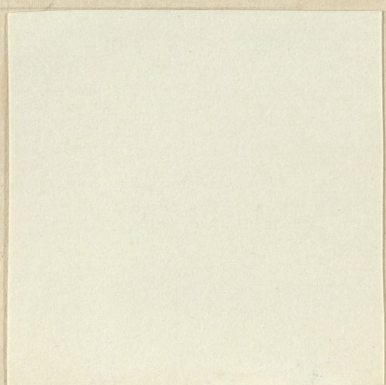
SEIN

SOKKEL

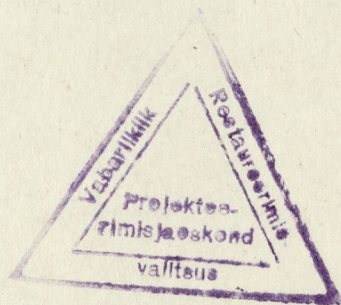

AKNAPIIDAD

EENDUVAD KROHVIPINNAD,
AKNARAAMID.

Toomkooli 5

Kolmekorruseline kitsas, suure vintskapiga fassaad on suures osas säilitanud 18. sajandi lõpukümnenditel saadud varaklassitsistliku kujunduse. Seega tuleb värvi- lahendus anda kahes toonis. Eenduvad krohvipinnad, nagu karniisid katuse all ja vintskapi viilul, samuti verti- kaalsed ja horisontaalsed liseenid ja kangialuse kaarava krohvraamistus värvida lubjavärviga valgeks. Ülejäänud seinapind värvida mingi pastelse tooniga. Mötteline madal sokkel värvida fassaadi põhitoonist pisut tumedamaks. Fassaadi allosas (eriti kaarava põskedel) teha vajalikud krohviparandused. Stiilsed nurgarauad väljapuhastada ja säilitada.

/M. Lumiste./ *M. Lumiste*

M. Männisalu
/M. Männisalu./

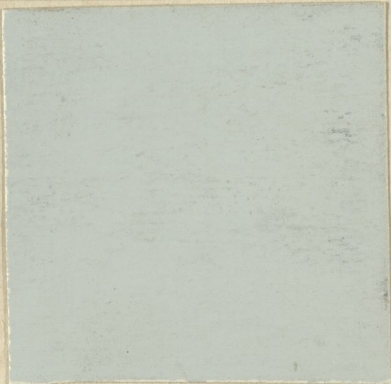
TOOMKOOLI 7

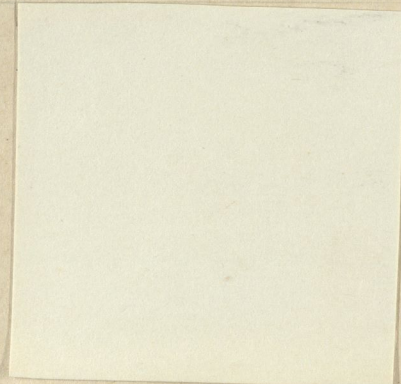
SEIN

UKS, KATUSE UUGID

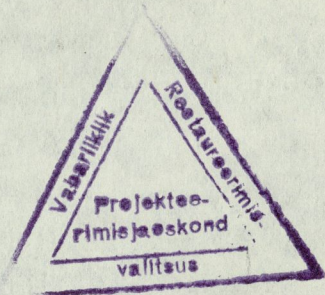

AKNAPIIDAD

AKNARAAMID,
EENDUVAD KROHVIPINNAD

Toomkooli 7

Kahekorruselise, ühe suure ja **nelja** väikese vints-
kapiga hoone fassaad on põhiliselt säilitanud 18.sajandi
lõpust pärineva varaklassitsistliku kujunduse. Stiilinõue-
test sõltuvalt tuleb fassaad värvida kahes toonis, kasuta-
des lubjavärve. Eenduvad krohvipinnad, nagu vertikaalsed
ja horisontaalsed liseenid (ülakorruse akende kohal), samu-
ti ülemise korruse akende raamistus ja katuse ning vints-
kapi viilu profileeritud karniisid, värvida kõik valgeks.
Ülejäänud seinapind katta mingi heledatoonilise lubjavär-
viga. 19.sajandist pärineva uksepealne valgumik kasutada
algse funktsiooni kohaselt. Fassaadi allosas teha vajali-
kud krohviparandused. Akende stiilsed nurgarauad väljapu-
hastada ja säilitada. **Nelja** väikese katusest kerkiva vints-
kapi seinad värvida tagasihoidliku, katusest vähe erineva,
kuid fassaadi põhivärviga mitte ühtuva tooniga. Mõtteline
sokkel värvida fassaadi põhitoonist pisut tumedamaks.

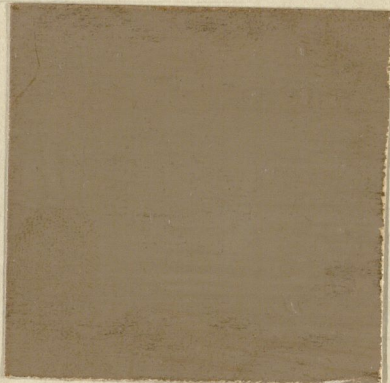
M. Lumiste
/M. Lumiste./

M. Männisalu
/M. Männisalu./

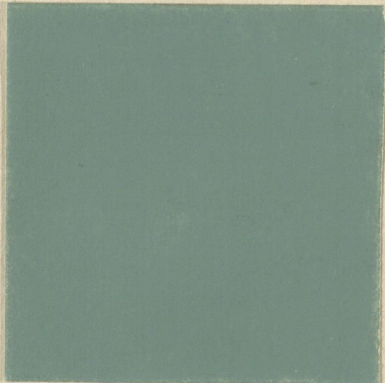
TOOMKOOI 15

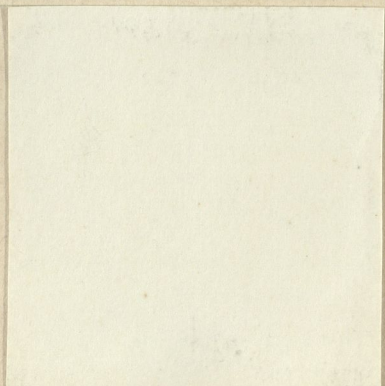
SEIN

UKS

AKNAPIIDAD

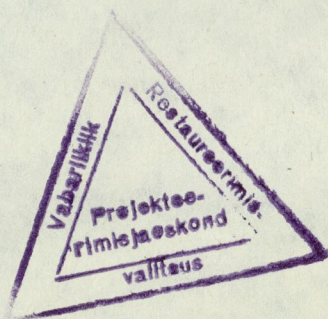

AKNARAAMID, KARNIIS

Toomkooli 15

Toomkooli tänav 15 asuva kahekorruselise hoone fassaad on äärmiselt lihtne, igasuguste kaunistuslike elementideta. Fassaadi ülalosa lõpeb lihtsa profileeritud katusekarniisiga, mis koos hoonet katva täiskelpkatusega annabki talle mõnevõrra klassitsistliku meeleolu. Praegune fassaadikujundus pärineb arvatavasti 19. sajandi I veerandil toimunud ümberehitusest. Hoonet on hiljemgi mõnel korral ümber ehitatud, mis pole kasuks olnud nii sise- kui ka välisarhitektuurile.

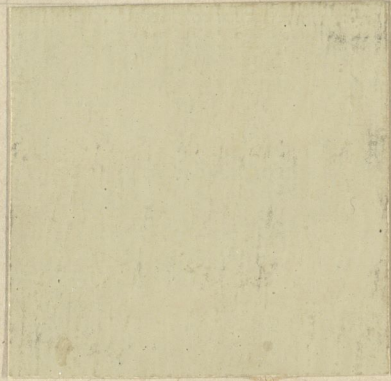
Fassaadi värvimisel tuleb silmas pidada järgmist: üldpinnale tuleb valida mingi heledatooniline lubjavärv. Katusekarniis katta valge lubjavärviga. Hilisemast perioodist 19/20. saj. vahetusest pärinevale uksele panna võimaluse korral sobivam käepide - näiteks lihtsast sepiarauast valmistatud. Ukse kohal olev varikatus korrastada ja värvida koos konsoolidega sobiva rauavärviga (katus võiks olla punane, kuid mitte eriti erk, enam-vähem katusekivide tooni, konsoolid mustad). Baroksed sepishinged ukse siseküljel kindlasti säilitada ning värvida samuti musta rauavärviga. Mõnedel esimese ja teise korruse akendel säilinud 18/19. saj. sepiest nurgarauad tuleksid samuti katta musta rauavärviga. Mõtteline sokkel katta fassaadi üldtoonist pisut tumedama värviga.

M. Männisalu
/M. Männisalu./

M. Lumiste
/M. Lumiste./

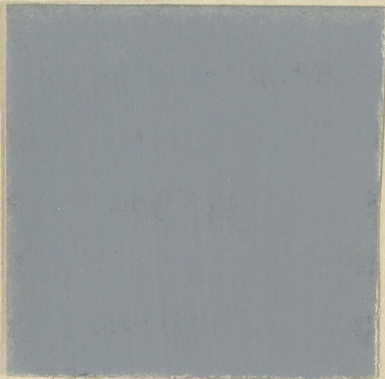
TOOMKOOI 21

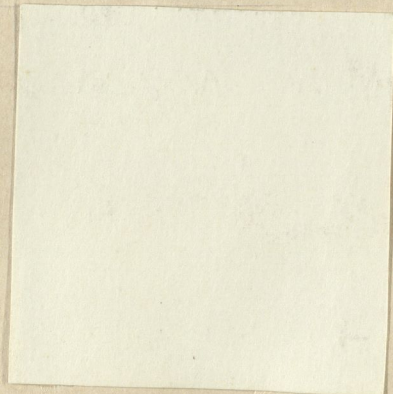
SEIN

UKS, VÄRAV

AKNAPIIDAD

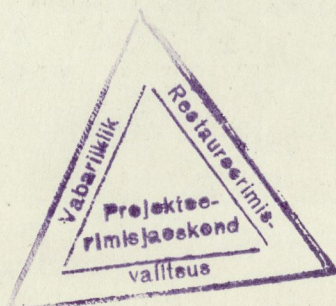

AKNARAAMID

Toomkooli 21

Kahekorruseline piki Toomkooli tänavat ja selle kõverust arvestavalt kulgev elumaja koos hoovi piirdemüüri-ga on arhitektuurselt väga lihtsa kujundusega. Suhteliselt suures fassaadipinnas esinevad väga harvalt paigutatud lihtsad kuue rüundulise jaotusega aknaavad. 17. sajandi elamutüübi näitena kuulub see hoone riiklikult eriti kaitstavate ehitismälestiste hulka. Praeguses fassaadikujunduses puuduvad 17. sajandi arhitektuurile omased väljenduselemendid ja seda tuleb käsitleda kui väga tagasihoidlikku klassitsistlike vormidega fassaadi, millele sobib mingi heledam lubjavärv, kusjuures räästaalune puitkarniis värvida valgeks. Samad põhimõtted kehtivad ka krundi parempoolses osas oleva madalama hoone (endise töllakuuri) otsafassaadi ja sellega külgneva õuemüüri kohta.

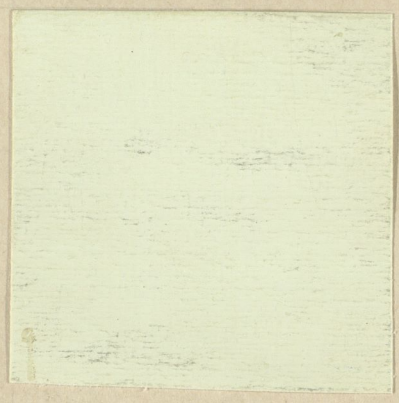
Jalgvärava kõrval olev vana gaasilatern tuleks korrastada, samuti suur värav ja kohati õuemüüri. Elamu akendel säilinud paar vanemast perioodist säilinud lihtsat nurgarauda puhastada ja edaspidi säilitada. Klassitsistlike vormidega lihtne välisukse vajaks sobivamat käepidet (soovitav sepiskäepide). Erilist tähelepanu juhtimist ja kohtlemist vajab jälgvärava kõrvale sisse müüritud raidkivi detail, mis tuleb ka edaspidi hoida vabana ja kõigile nähtavana.

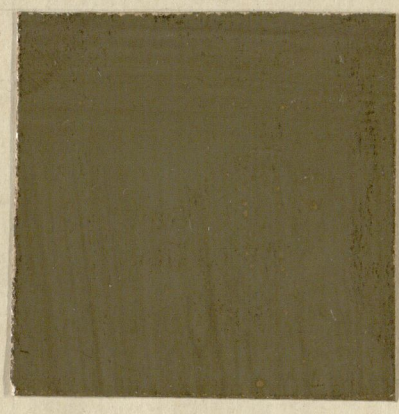
M. Männisalu
/M. Männisalu./

M. Luniste
/M. Luniste./

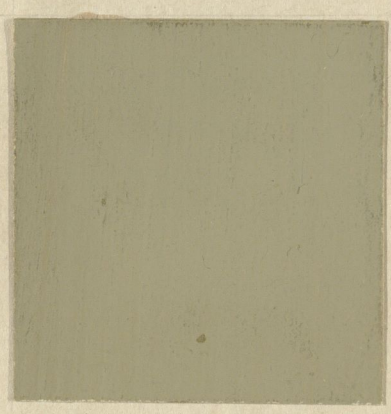
TOOMKOO LI 9

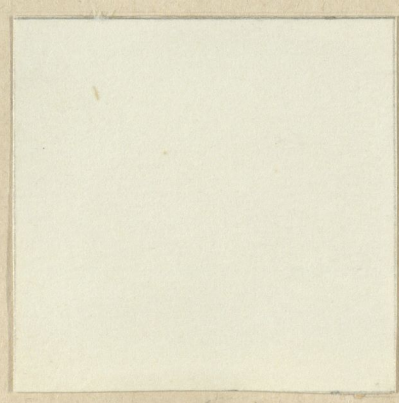
SEIN

URS

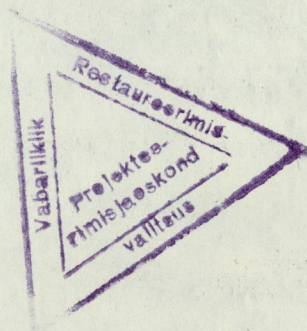
ARNAPIIDAD

ARNARAMID
EENDUVAD KROHVIPINNAD .

Toomkooli 9

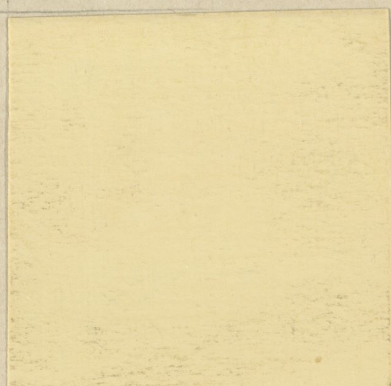
Endise Toomgildi hoone kolmekorruselise fassaadi praegune kujundus pärineb suures osas 19. sajandi hilisklassitsismi perioodist. Värviviimistlus anda kahes heledas toonis. Katuse, frontooni ning fassaadi horisontaalsed karniisid tagasihoidlike profileeringutega, samuti keskosa teise korruse akende profileeritud raamistused, samade akende kohal olevat horisontaalset karniisi toetavad lehtornamentikaga kujundatud konsoolid ning neile toetuvad profileeritud segmentkaared, ka alumise korruse rustika vuugid, värvida kõik valgeks. Ülejäänud seinapinna katmiseks kasutada mingit pastelset lubjavärvi. Frontoonil paikneva vapi materjal ja algsed toonid teha kindlaks sondaažidega ning sõltuvalt selle tulemustest määrata värvitoonid. Keldriluuk parandada ning sepisankur soklil värvida üle musta rauavärviga. Ukse käepidemed vahetada välja sobivamatega, soovitatav sepietatutega. Sokliosa värvida fassaadi põhitoonist pisut tumedamaks.

M. Lumiste
/M. Lumiste./

M. Männisalu
/M. Männisalu./

TOOMKOOI 21 (END. TÖLLAKUUR)

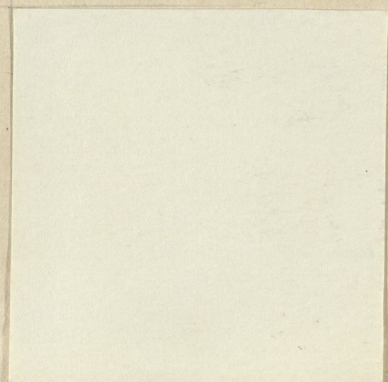
SEIN

UKS

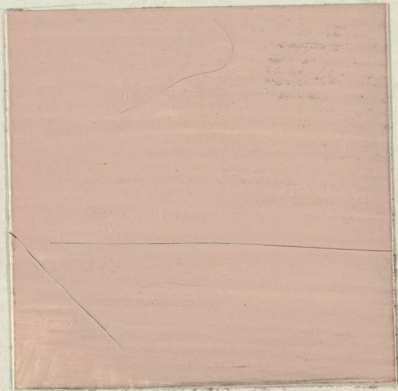

ARNAPIIDAD

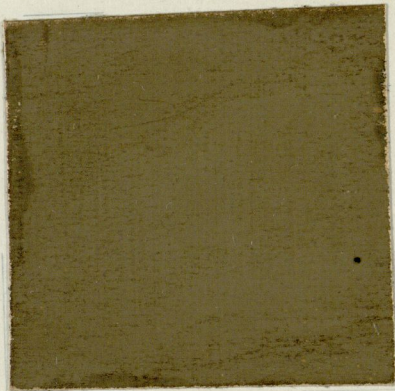

ARNARAAMID

TOOMPEA LOSS

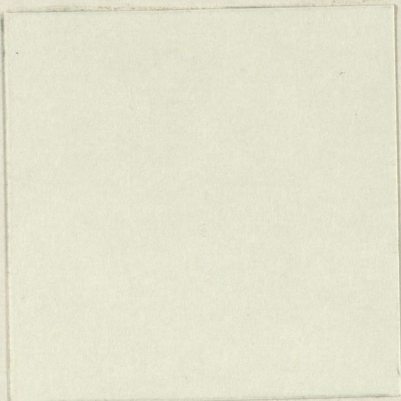
SEIN

UKS

AKNAPIIT

AKNARAAMID
ARHITEKTUURSED DETAILID
VASTAVALT VÄRVIKAVANDILE
VAPP

